

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

کارپوشه (Portfolio) و نقش آن در حوزه آموزش پزشکی

تهیه کنندگان:

دکتر ندا گیلانی

دکتر اشرف فخاری

دکتر زینب محبوبی

دکتر حامد ابراهیم زاده

تاریخ تهیه: ۱۴۰۳/۰۵/۱۵

کارپوشه چیست؟

کارپوشه (پورتفولیو) مجموعه مدارکی است که برای نشان دادن توانایی‌های فرد و سیر یادگیری وی در طول زمان جمع آوری می‌شود. کارپوشه میتواند به یک موضوع خاص اختصاص داشته باشد و یا کل یادگیری‌های فرد را در طول عمر در بر گیرد. تاکنون تعاریف متعدد و متنوعی از کارپوشه ارائه شده است. یکی از متداول‌ترین تعاریف کارپوشه، مجموعه شواهدی است که معمولاً کتبی - اما می‌تواند شامل انواع شواهد یادگیری و دستاوردهای دیگر، مانند فایل‌های ویدیویی یا صوتی، آثار هنری یا عکس‌ها نیز باشد. - بوده و در برگزیده فرایند یادگیری و یا محصول نهایی آن، و مدارکی دال بر موفقیت و پیشرفت حرفه‌ای و فردی با ارائه تحلیل انتقادی محتوای آن است.

در واقع کارپوشه، ابزار چند منظوره‌ای است که نه فقط برای ارزیابی، بلکه برای تحریک یادگیری مبتنی بر تجربه وارد آموزش پزشکی شده است. در کنار کارآیی آن در ارزیابی، در یادگیری هم می‌توان از آن به خوبی استفاده کرد. کارپوشه، زمینه‌ی ایده‌ال برای یادگیری خودمحور و بازاندیشی است.

مزایای مهم استفاده از کارپوشه

- تشویق به یادگیری مستقل و تأملی: کارپوشه به دانشجویان کمک می‌کند تا یادگیری خود را مستند و تجزیه و تحلیل کنند.
- پیوند دادن تئوری با عمل: از آنجایی که کارپوشه بر اساس تجربیات واقعی فرد ایجاد می‌شود؛ ارتباط بین نظریه و عمل را تقویت می‌کند.
- ارزیابی انعطاف‌پذیر: کارپوشه امکان ارزیابی با معیارها و اهداف آموزشی شفاف را فراهم می‌کند.
- مدل‌سازی برای یادگیری مادام‌العمر: کارپوشه، دانشجویان را به یادگیری مادام‌العمر ترغیب می‌کند.

کام‌های طراحی و اجرای کارپوشه

1. تهیه چارچوب و هدف
 - مشخص کردن هدف اصلی از ایجاد کارپوشه (صرفاً یادگیری یا یادگیری همراه با ارزیابی)
 - مرتبط کردن برنامه درسی (در صورت وجود) با اهداف کلی یادگیری برنامه آموزشی
 - تفاوت قائل شدن بین نتایج ضروری و مطلوب
 - نوشتن یادداشتهای راهنمایی مناسب برای فراگیران، سرپرستان، ارزیابان و سایر افراد درگیر
 - طراحی فرم‌ها / چک لیست‌های مناسب و غیره برای بررسی و ارزیابی
2. ایجاد ابزاری برای حمایت از یادگیرنده در طول طراحی و توسعه کارپوشه
 - شناسایی ناظران آموزشی و/یا مربیان
 - آموزش افراد درگیر در طراحی و اجرای کارپوشه
3. معرفی کارپوشه به فراگیران
 - ارائه و توضیح مستندات (ممکن است به طور مناسب در طول اجرا انجام شود.)
 - معرفی طراحان کارپوشه برای پشتیبانی و بازنگری کارپوشه.
4. طراحی برنامه عملیاتی فردی
 - شناسایی سطح فعلی فراگیر
 - شناسایی حوزه‌های توسعه در آینده
 - پیوند نیازهای یادگیری فردی و برنامه درسی باتوجه به اهداف یادگیری کلیدی
 - نگارش مورد بالا در فرمت قابل ارزیابی با معیارهای مشخص ارزیابی
 - تشکیل جلساتی با ناظران و فراگیران برای توافق روی نیازها و اهداف آموزشی فردی

تفاوت شاخص کارپوشه و لاگ بوک

- در کارپوشه تامل و باز اندیشی بر یادگیری خود توسط دانشجو نسبت به پیامدهای یادگیری وجود دارد.
- باز اندیشی میتواند بر موارد مشکل‌دار (نقاط ضعف دانشجو)، آنچه فراگرفته شده است، آنچه باید آموخته شود یا بر برنامه‌ریزی برای یادگیری آینده متمرکز باشد.
- بنابراین کارپوشه نباید به مجموعه‌ای از فعالیت‌های انجام شده و تجارب تبدیل شود؛ بلکه تامل نقدانه بر این مستندات و یادگیری که رخ داده است، مهم است.

چارچوب ساده برای کارپوشه ساختارمند

- صفحه عنوان شامل نام، مقطع و سال تحصیلی فراگیر و استاد ناظر
- صفحه فهرست مطالب
- فهرستی از اهداف یادگیری یا توانمندی‌ها
- شواهد و مستندات که بر اساس حیطه‌های اهداف یادگیری دسته بندی می‌شوند.
- یک مرور بازاندیشی کوتاه که نشان می‌دهد از مرور قبلی کارپوشه تاکنون چه پیشرفتی در یادگیری اتفاق افتاده و مستندات مربوط به آن را نشان می‌دهد.

سخن پایانی:

استفاده از کارپوشه به عنوان ابزار آموزشی، نه تنها به بهبود مهارت‌های یادگیری و ارزیابی دانشجویان کمک می‌کند، بلکه به توسعه حرفه‌ای آنها نیز کمک می‌کند و آنها را برای یادگیری مادام‌العمر آماده می‌سازد.

رفرنس:

AMEE Medical Education Guide No. 11 (revised): Portfolio-based learning and assessment in medical education

نحوه ارزیابی کارپوشه

- برای ارزیابی کارپوشه، معیارهای زیر باید در نظر گرفته شوند:
- کیفیت و جامعیت شواهد: آیا شواهد ارائه شده معتبر و کامل هستند؟
 - بازاندیشی و تأمل شخصی: دانشجو تا چه حد به بازاندیشی و تحلیل بر روی تجربیات خود پرداخته است؟
 - رشد و پیشرفت: کارپوشه تا چه اندازه نشان‌دهنده پیشرفت دانشجو در طول زمان است؟
 - سازماندهی و ارائه: کارپوشه تا چه حد به صورت منسجم و قابل فهم ارائه شده است؟

وظایف دانشجو در قبال کارپوشه

- تعیین هدف کارپوشه:** هدف اصلی از ایجاد پورتفولیو باید مشخص شود. آیا برای ارزیابی استفاده خواهد شد یا صرفاً برای مرور شخصی است؟
- جمع‌آوری شواهد:** دانشجو می‌بایست مدارک و شواهد مرتبط با یادگیری‌ها و دستاوردهای خود را جمع‌آوری کند. این موارد می‌تواند شامل مقالات، پروژه‌ها، گزارش‌ها و بازخوردهای اساتید باشد.
- بازاندیشی و تحلیل:** دانشجو بر روی شواهد خود تأمل کند و ببیند چه چیزهایی از تجربیات خود آموخته است و چگونه می‌تواند این آموخته‌ها را در آینده به کار بندد.
- ارائه کارپوشه:** دانشجو کارپوشه خود را به شکلی منسجم و سازمان‌یافته ارائه دهد. این مجموعه باید به گونه‌ای باشد که دیگران نیز بتوانند از آن استفاده کنند و بازخورد دهند.

۵. شناسایی منابع شواهد یادگیری متناسب با نیازهای

یادگیری شناسایی شده

- توافق روی اینکه کدامیک از اهداف به مهارت بخصوصی نیاز دارند و کدامیک ندارند
- شناسایی و ترتیب آموزش مهارت مورد نظر در صورت لزوم
- توافق روی نوع شواهد نشان دهنده پیشرفت یادگیری مناسب

۶. جمع‌آوری و مستندسازی شواهد یادگیری

- اطمینان حاصل کردن از جمع‌آوری شواهد مناسب یادگیری و ذکر دلیل برای قرارگیری آن در کارپوشه
- تکمیل گزارش‌های بازاندیشی از یادگیری در صورت لزوم

۷. پایش فرآیند

- بررسی اهداف آموزشی و پیشرفت در جهت دستیابی به آنها و همچنین تجدید نظر در اهداف آموزشی در صورت لزوم
- اطمینان از مرتبط بودن شواهد با اهداف یادگیری است و نشان دادن چگونگی پرداخت به اهداف یادگیری

۸. ارزیابی/بازنگری کارپوشه

- انتخاب و ارائه دلایل منطقی برای شواهدی که حاکی از دستیابی به اهداف یادگیری تحت بررسی است،
- اطمینان از اعتبار، کفایت، صحت شواهد و ارزش یادگیری و توافق روی مطابقت شواهد با معیارهای ارزیابی تعریف شده
- برنامه‌ریزی فرصت‌های یادگیری در صورت لزوم

۹. گزارش نتایج به مراجع ذی‌صلاح

- تکمیل و نهایی‌سازی مستندات
- ارائه توصیه‌هایی برای پیشرفت تحصیلی